

HIROMI KAWAKAMIOVÁ
MANAZURU

Argo, 2024

HIROMI KAWAKAMIOVÁ _ MANAZURU

Z japonského originálu *Manazuru* vydaného nakladatelstvím Šinčóša, Tokio 2016, přeložil Jan Levora. — Obálku a grafickou úpravu navrhl a sazbu zhotovil Jan Augusta. — Odpovědná redaktorka Veronika Chaloupková. — Jazyková redakce Jindřich Vacek. — Korektury Lucie Ausobská. — Technická redaktorka Saša Švolíková. — Vydalo nakladatelství Argo, Miličova 13, 130 00 Praha 3, www.argo.cz, argo@argo.cz, v roce 2024 jako svou 5416. publikaci. — Vytiskla tiskárna Akcent. — Vydání první. — ISBN 978-80-257-4313-3

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS _ sklad: KOSMAS s.r.o.
Za Halami 877, 252 62 Horoměřice _ tel: 226 519 383 _ e-mail: odbyt@kosmas.cz,
www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

1

Když jsem šla, někdo mě sledoval.

Na dálku jsem nepoznala, jestli to byl muž nebo žena. Ať tak či onak, pokračovala jsem v chůzi.

Před obědem jsem opustila hostinec v zátoce a vydala se směrem ke špičce mysu. Noc jsem strávila v tamním malém hostinci, který spolu provozovali žena a muž, soudě podle věku matka se synem.

Cesta z Tokia trvala vlakem dvě hodiny a když jsem kolem deváté večer dorazila na místo, vchod do hostince byl už zavřený. Říkám vchod, ale byla to jen nízká železná brána jako u soukromých domů a u ní se kroutilo několik malých borovic. Nikde žádný název hostince, jen tam osaměle visela omšelá cedulka se jménem Suna napsaným černou tuší. *Suna* znamená písek.

„Suna, to není obvyklé příjmení,“ poznamenala jsem a matka odpověděla: „Tady v okolí se pár lidí jmenuje stejně.“

Její syn měl hodně šedivé vlasy, ale byl asi tak v mém věku, tedy zřejmě jen něco málo přes pětadvacet.

„Snídat budete?“ zeptal se. Jeho hlas mi zněl povědomě, i když jsme se určitě viděli poprvé. Někoho mi svým hlasem připomínal, ale nedokázala jsem si vzpomenout koho. Povědomý mi vlastně nebyl ani tak samotný hlas, kterým mluvil, jako spíš jakési chvění, které znělo v jeho hloubkách.

„Ne, nebudu,“ odpověděla jsem. Muž vyšel zpoza recepčního pultu a odvedl mě do pokoje na konci chodby. „Hned vám přijdu rozestlat *futon*¹. Koupelna je v suterénu,“ oznámil mi suše. Když odešel, odhrnula jsem tenký závěs a přímo před sebou jsem uviděla moře. Slyšela jsem hukot vln. Měsíc vidět nebyl. Napíjala jsem zrak, abych vlny zahlédla, ale z pouličních luceren nebylo dost světla. V místnosti bylo dusno a teplo, jako by byla připravena dlouho dopředu. Otevřela jsem okno a pustila dovnitř studený vzduch.

Koupelna v podzemí byla tmavá. Ze stropu čas od času padaly kapky vody.

Myslela jsem na Seidžiho. Řekl mi: „Dneska večer zůstanu v Tokiu a přespím v práci.“ Už párkrát mi popisoval, jak vypadají ty místnosti, které ve firmě mají, aby si mohli zdřímnout, ale já si to nedokážu konkrétně představit. „Je to jen malá místnost, kde kromě postele nic není. Celkem máme takové pokoje tři. Když je zamčeno, znamená to, že uvnitř někdo spí,“ vysvětloval mi. Nikdy jsem v žádné firmě nepracovala, takže jsem si uměla představit jen něco jako nemocniční pokoj. Postel z kovových trubek potažená světle hnědou dekou, kolem ní zatažený závěs, na podlaze,

kde je slyšet každý krok, leží pantofle, u polštáře zvonek a graf s teplotou.

„Ne, vůbec ne, je to jen obyčejný pokoj s nízkým stropem. Kolem se povalují staré časopisy, které tam někdo nechal.“ Seidži pobaveně zvedl koutky úst. Nikdy se nesmál nahlas, jen mlčky pohyboval tvářemi. Nezvykla jsem si na to, ale už ten jeho smích dobře poznám.

„Když přespávám v odpočívárně, usínám, až když se začíná rozednívat. Za svítání tam bývá takové ticho! Světla ve všech patrech prakticky zhasnou a zvuky, které se v budově ozývaly, utichnou. Natáhnu se vyčerpaný na tvrdou postel, ale nedokážu usnout, protože jsem neklidný. Od doby, kdy jsem vyrostl, jsem žádné dětské „rituály na usnutí“ nepoužíval, ale teď, když často přespávám v práci, se k nim zase vracím. Představuju si sebe, jak pluju ve vodě, ne napůl ponořený, jak bych byl ve skutečnosti, ale celým tělem ležím přímo na vodní hladině, natažený klidně na nehybné vodě, od zátylku přes záda, zadek, až po zadní části nohou, vůbec se nehýbu a čekám, a když se části mého těla, které se dotýkají vody, začínají postupně zahřívát, usínám.“ Při těch slovech Seidži znovu pobaveně pozvedl koutky úst.

Na rozdíl od Seidžiho jsem nepotřebovala usnout, takže jsem po koupeli zůstala vzhůru. Ospalost jsem pocítila, až když se tma za oknem, kterou jsem viděla mezerou mezi závěsy, změnila z černé na tmavě modrou. ‚Seidži teď už asi taky usnul,‘ pomyslela jsem si. Zhasla jsem a zavřela oči.

Když jsem se po deváté hodině probudila, celý pokoj byl zalitý světlem. Vlny hučely hlasitěji než v noci. Zeptala jsem se na recepci, jak se dostanu k mysu. Syn majitelky mi tužkou nakreslil na papír, kudy jít. Zhruba načrtl pobřeží a uprostřed vyznačil cestu. „Nezdá se vám, že ten mys je tvarem

něčemu podobný?“ řekla jsem. „Myslíte?“ odpověděl. Znovu jsem se snažila vzpomenout si, koho mi jeho hlas připomínal. Ten tvar mysu jsem hned poznala. Byla to dračí hlava, dokonce měla i chloupky na špičce nosu.

„Pěšky je to na špičku mysu necelou hodinu,“ řekl syn majitelky. „Když půjdete pomalu, bude to trvat déle,“ zavolala jeho matka zevnitř. „Možná bych zůstala ještě jednu noc. Máte volný pokoj?“ zeptala jsem se. Hostinec vypadal prázdný, zřejmě jsem byla jediným hostem, který tam nocoval, proto jsem očekávala, že když se zeptám, hned mi odpoví, že tam samozřejmě mohu přespát i další noc, ale syn majitelky sklonil hlavu.

„Víte, v pátek přijíždějí rybáři. Když nejsou příliš velké vlny, pokoje bývají všechny obsazené. Zavolejte nám.“ Neurčitě jsem přikývla a odešla z hostince. Podle jízdního řádu na zastávce zbývalo do odjezdu dalšího autobusu třicet minut. Chystala jsem se jít na nádraží a uložit si tam zavazadla. Za půl hodiny bych to zvládla i pěšky. Při pohledu na strmé stoupání jsem ale zaváhala a rozhodla se raději počkat. Šla jsem dolů na pláž.

Moře je nudné. Jen přicházející vlny. Sedla jsem si na středně velký balvan a dívala se daleko na širé moře. Foukal silný vítr. Voda občas vystříkla až na mě. Celou mě zmáčela. I když jaro už dávno začalo, bylo chladno. Mořské plotice vybíhaly zpod kamenů a zase se stahovaly pod ně.

Neměla jsem v plánu přijet sem a zůstat tady přes noc. Domluvila jsem si s někým schůzku na Tokijském nádraží, měli jsme lehkou večeři a když jsme skončili, bylo sedm hodin večer. Chtěla jsem jet linkou Čúó, ale nohy mě kdovíproč zavedly na nástupiště linky Tókaidó, kde jsem nastoupila do vlaku. Říkala jsem si, že když pojedu do Atami

a odtamtud zase zpátky, ještě tak stihnu na zpáteční cestě nějaký vlak linky Čúó, ale najednou jsem se cítila strašně bezmocná a opuštěná. Dlouho jsem se držela, ale nakonec jsem to vzdala a vystoupila z vlaku. Tak jsem se ocitla v Manazuru.

Sestoupila jsem z nástupiště, prošla úzkou chodbou a turniketem vyšla ven. Přímo před nádražím bylo náměstí. Informační kancelář už měla zavřeno. Požádala jsem řidiče taxi, aby mě odvezl do hostince. Zastavil před domem s cedulkou se jménem Suna. „Je to malý, ale slušný hostinec,“ řekl.

Z vlaku linky Tókaidó jsem zatelefonovala matce. „Co mám zítra připravit Momo na svačinu?“ zeptala se. „Vezmi si, co chceš kromě kuřete, co je v lednici,“ chtěla jsem říct, ale rychle jsem se opravila: „Vezmi si, co chceš. Promiň, že to je tak narychlo.“ „To je v pořádku,“ odpověděla. Její hlas zněl jako z velké dálky. I ve vlaku jsem měla pocit, že mě někdo sleduje. Otočila jsem se, ale ve vagónu nikdo kromě mě nebyl. Ani stín.

Zdálo se mi, že jsem z okna zahlédla moře. Byla ale tma, takže jsem si nebyla jistá, jestli je to skutečně moře. Občas se stávalo, že jsem musela na několik dní služebně odjet a nechat matku a Momo doma samotné, ale nikdy jsem nezůstala pryč přes noc tak náhle. Ani se Seidžim jsem nikdy nestrávila celou noc. Má vlastní děti. Tři děti a manželku. Slyšela jsem, že jeho prostřední dítě je stejně staré jako Momo, je tedy ve třetím ročníku nižší střední školy.

Vrátila jsem se autobusem na vlakové nádraží a odtamtud jsem se vydala pěšky na mys.

Je vlastně s podivem, že hosta, který znenadání dorazil v tak pozdní hodinu a jen s jednou malou taškou, ochotně ubytovali a na nic se nevyptávali. Přemýšlela jsem o tom

zvláštním příjmení Suna. Včera večer mě to nenapadlo. Divné totiž na něm nebylo to, jak znělo, ale to, že jsem nemohla přijít na žádné jméno, které by se k němu hodilo.

Cesta nejprve stoupala rovně do mírného kopce, ale za přístavem se začala vinout podél moře. Každé projíždějící auto se mi vyhýbalo velkým obloukem. Poblíž nádraží jsem ještě mījela nějaké lidi, ale tady na silnici jsem už nikoho nepotkávala. V jednom místě silnici lemovalo pár penzionů a rybích restaurací, ale dál už se táhla do kopce jen liduprázdná cesta. V hostincích i restauracích panovalo ticho a klid.

Vzpomněla jsem si, koho mi připomínal hlas syna majitelky hostince. Mého nezvěstného manžela, který před dvánácti lety náhle beze stopy zmizel. Tak zněl jeho hlas, když se chystal usnout. Ospalost ho zahálila mlhou, a právě v tu chvíli se jeho hlas změnil v hlas dítěte. Když vyslovil moje jméno Kei, navenek to znělo jako obvyklý hlas dospělého muže, ale přitom jsem kdesi v hloubi cítila jakousi sladkost a vlhkost, takže to znělo jako hlas chlapce nebo mladíka na prahu dospívání.

Manžel zmizel a nezanechal po sobě žádnou stopu. Od té doby jsem o něm nic neslyšela.

„Že by mě pronásledoval nějaký mořský tvor?“ pomyslela jsem si. Můj manžel miloval moře.

Nevěnovala jsem tomu pozornost a šla jsem dál směrem ke špičce mysu. Zhluboka jsem oddychovala. Možná proto, že jsem šla příliš rychle. Malá látková taška, jediná věc, kterou jsem si s sebou vzala, se mi houpala u boku. V automatu jsem si koupila plechovku zeleného čaje. Po chvilce váhání jsem zvolila teplý. Chvilí jsem ho nesla v ruce. To, co mě pronásledovalo, se někam vzdálilo.

„Jak úzký proužek oblohy,“ pomyslela jsem si. „Bude to asi tím, že na pravé straně se tyčí strmý horský svah.“ Nízko nad vodou létali luňáci. Jen přes útesy, které mírně vyčnívaly do moře, nabírali výšku.

Myslím, že jsem se s tím už vyrovnala. Nepamatuju si ani, jak jsem přežila první dva roky po manželově zmizení. Poprosila jsem matku, aby nás nechala bydlet u sebe, brala jsem veškerou práci, která se naskytla, jen abych nás nějak uživila. A tehdy jsem potkala Seidžiho. Hned z toho byl vztah. Ale co je to vlastně vztah?

Když jsem Momo hned po narození kojila, ucítila jsem její bezprostřední blízkost. Jak blízko jsme si byly, já a moje dítě! Připadala mi ještě blíže, než když jsem ji nosila v břiše. Necítila jsem lásku ani něhu, to ne. Jen blízkost.

V milostném vztahu taková blízkost není. Ne že bychom byli od sebe, ale i když máme spolu vztah, stále jsme si trochu vzdáleni.

Kolem mě projel autobus. Padla na mě únava. Do zastávky zbývalo jen sto metrů, ale nedokázala jsem se k ní rozběhnout. Autobus projel bez zastavení. Objevilo se několik dalších rybích restaurací. Na střechách seděli rackové. Tabulka s nápisem *Otevřeno* visela jen na jedné dveřích. Uvnitř se svítilo. Umělé světlo vypadá ve dne tak smutně a opuštěně. Vešla jsem dovnitř.

Objednala jsem si obědové menu s *tataki*² z kranase³.

Maso nebylo nadrcené nadrobno, ale nakrájené na plátky velké jako palec a podávané s lístky perily⁴ a jemně nasekaným zázvorem. Plátky kranase byly lepkavé a daly se snadno rozžvýkat, musely být určitě chvíli naložené v sójové omáčce. Snědla jsem beze zbytku všechno, i polévku *misoširu*⁵ vařenou se zbytky ryb a vrchovatou miskou rýže.

Byla jsem tam jediný host. Nepřívětivý majitel přijal objednávkou, pak odešel za pult a nandal do misky rýži a polévku. Jídlo mi přinesl sám. Trhliny ve švech rukávů své bílé uniformy měl pečlivě zašité, ale když se naklonil, aby položil tác na stůl, nedaly se přehlédnout.

Z okna se otevíral široký výhled na moře. Stále ještě tam kroužili luňáci. K vidění byli i rackové. Křik ptáků a mávání jejich křídel, které jsem ještě před chvílí venku slyšela, ale dovnitř do restaurace nedoléhaly. Z toho, že scénu, kterou jsem viděla oknem, nedoprovázely žádné zvuky, jsem se cítila nesvá. Bylo to jako dívat se na němý film.

S manželem jsme se zašli podívat na dva němé filmy do Národního filmového centra. Při prvním filmu vypravěč s patosem předčítal titulky, které se střídaly s filmovými záběry. Druhý byl bez vypravěče.

„Takhle bez čtení titulků nahlas se mi to líbí víc,“ řekla jsem a manžel přikývl: „Mně taky.“

V poslední době jsem začala na manžela nějak zapomínat. Přitom jsme spolu měli tak hluboký vztah. A když zmizel, myslela jsem na něho ještě intenzivněji než dřív.

Myslela jsem, že je to déšť, ale byla to jen sprška od vln.

Stála jsem na břehu, ale do vody zbývalo ještě asi deset metrů. Foukal silný vítr. Dala se do mě zima. Když se najíme, odvádí nám to teplo z nohou a rukou.

„Je to tím, že se v žaludku hromadí krev,“ říkává často moje matka. Momo už se asi každou chvílí bude vracet ze školy. V pátek mívá odpoledne jen jednu vyučovací hodinu. Momo je podobná manželovi. Střídavě vypadala pár let víc jako já a pak zase jako on, ale od chvíle, kdy začala chodit na nižší střední školu, je už pořád podobná jen manželovi. Má výraznou bradu, velké, doširoka otevřené oči a snědou pleť.

Blížila jsem se ke špičce mysu. Stoupání bylo najednou strmější. Útesy zmizely, místo nich se objevil les. Vedla do něho pěšina.

Zase mě někdo sledoval.

Tentokrát to byla žena. O tom, že mě někdo pronásleduje, jsem se nikdy nikomu nezmínila. Samozřejmě ani manželovi. Dnes byly moje vzpomínky na něho obzvlášť živé. Po dlouhé době. Vybavilo se mi místo, odkud pocházel. Bylo to malé město na pobřeží Vnitřního japonského moře. Všude samé kopce. Mnoho stoupání a klesání bránilo větru v úniku, jako by se tam dostal do slepých uliček a nevěděl kudy ven, takže tam vždycky byl silně cítit zápach mořského přílivu.

Manželova matka zemřela dva roky před tím, než manžel zmizel. Momo byl tehdy rok. Manželův otec dodnes žije v tom městě, ale nevidáme se.

Chtěl můj manžel umřít? Nebo chtěl žít, a proto zmizel?

Možná přemýšlel o něčem úplně jiném než o životě nebo o smrti. Stromy prořídly, cesta se rozšířila a vedla ke kruhovému objezdu. Na konečné stál autobus, určitě ten, který jsem předtím nestihla. Řidič tam nebyl. Dveře byly otevřené.

Nebe se přede mnou najednou otevřelo dokořán. Moře bylo hluboko dole. Některé vlny měly bílé zpěněné hřebeny. Když jsem se zadívala dolů, uviděla jsem dvě postavy, jak jedna za druhou sestupují po úzké klikaté stezce dolů k příboji na okraji útesu. Vypadaly malé jako prsty.

„Kdybych odsud skočila dolů, byla bych okamžitě mrtvá,“ blesklo mi hlavou, ale hned jsem tu myšlenku zavrhla, ani jsem ji nedomyslela do konce. Ne proto, že by to snad bylo rouhačské, ale najednou jsem pocítila směs malátnosti a otupělosti, jako když přichází vysoká horečka. Smrt

nebyla tak daleko, abych si s ní mohla zahrávat. Ještě tu ale nečíhala. Nebyla tedy ani blízko.

Zatímco jsem se dívala z útesu, sestupující dvojice do-razila úplně dolů. Obě postavy zvedly ruce nad hlavu, jako by se chtěly protáhnout, ale protože nebyly větší než prsty na ruce, nebylo poznat, jestli mají dobrou náladu, nebo ne. A přesto to byl osvěžující obrázek. Vítr rozehnal mraky a po nebi se rozlila čistá modř. „Manazuru,“ pokusila jsem se říct nahlas. Chvilí jsem se dívala dolů z útesu a pocítila jsem touhu. Jen slabou touhu.

Málokdy toužím po něčem konkrétním, co je hmatatelné a má nějaký tvar. Teď už málokdy.

Něco je spojeno s radostí, něco přináší bolestivou niter-nou osamělost a něco se objeví jen tak, zničehonic, a ni-kam nevede. Tomu všemu říkám touha.

I po ohlášení odjezdu zůstaly dveře autobusu ještě ně-jakou dobu otevřené. Nastoupil muž s dítětem. Dítě se roz-běhlo k zadním sedadlům. Muž ho pomalu následoval.

Autobus jel dolů jinou cestou než nahoru. Ani na chvíli se nezaplnil. Cestující nastupovali, vystupovali a zase na-stupovali. Na konečnou se mnou jel jen ten muž s dítětem, kteří seděli v poslední řadě. Náměstí před nádražím bylo zaplněno příjíždějícími a odjíždějícími auty, i když přede-šlý večer tam bylo liduprázdno.

Muž vzal dítě za ruku a vystoupili. Přešli přes přechod a muž zaklepal na okno auta, které tam naproti stálo. Zad-ní dveře se otevřely, muž vzal dítě do náručí a nastoupil s ním dovnitř. Žijí v Manazuru, nebo tudy jen projíždějí?

Vložila jsem do automatu bankovku a koupila si jízdenku na vlak. Od začátku jsem neměla v úmyslu zůstat tu dal-ší noc. Jen jsem se zkusila zeptat. Sunovi mají dnes večer

asi spoustu hostů, kteří přijeli na ryby. Vítr začal utichat. Sotva jsem vystoupala po schodech na nástupiště, přijel osobní vlak.

„Jsem doma!“ zavolala jsem.

Momo vydala jen nějaký neurčitý zvuk.

Poslední dobou byla poněkud mrzutá. Ne že by měla špatnou náladu, ale byla ve věku, kdy musela vynakládat úsilí, aby se chovala přátelsky. Když se nesnažila, vypadala rozmrzele.

Když jsem jí jako dárek z cesty podala *šiokaru*⁶ z chobotnice, jen přikývla. Koupila jsem to v postranním obchodě se suvenýry ve spojovacím podchodu mezi nástupišti, kam jsem sešla, když jsem v Odaware přestupovala na rychlík. Momo miluje *šiokaru* už od dětství. Můj manžel taky. A já taky, takže těžko říct, po kom dcera vlastně je.

Matka odešla na nákupy. Když jsem otevřela vchodové dveře, hned jsem ucítila trochu jinou vůni než obvykle. O něco výraznější vůni vařeného jídla. „Co jsi měla dneska na svačinu?“ zeptala jsem se. Momo se na okamžik zamyslela a pak odpověděla: „Kuře, trochu moc sladké.“

Šla jsem se převléknout do svého pokoje. Šedá sukně, kterou jsem si včera chtěla vzít na sebe, ležela dosud na posteli, kam jsem ji pohodila, když jsem se rozhodla pro něco jiného. Dala jsem ji na ramínko a pověsila do skříně. Pokoj se konečně trochu provětral. I když je prázdný jen jeden den, jakmile do něho nikdo nevstupuje, vzduch uvnitř okamžitě ztěžkne.

Když jsem se vrátila do obývacího pokoje, Momo si prohlížela časopis. „Možná bych se měla nechat ostříhat,“ zamumlala zamysleně. „Myslím, že by ti to slušelo,“ řekla jsem. Zase se zamračila. „Dneska bude k večeri *o-nabe*⁷,“ poznamenala